

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. balandžio 18 d. Nr. 21RE1-66 (AG1-40/09-2023)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (*toliau – ir Komisija*), susidedantis iš Komisijos narių Lionelos Gelmanienės, Edvardo Juciaus (pranešėjas), Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė) ir Karinės Zavgorodnajos,

rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo B. C. skundą atsakovei Kauno miesto savivaldybės tarybai dėl Kauno miesto savivaldybės tarybos 2023-02-07 sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas B. C. skundu Komisijos prašo: „Panaikinti Kauno miesto savivaldybės tarybos (toliau – ir Taryba) 2023-02-07 sprendimą (toliau – ir 2023-02-07 Sprendimas) ir įpareigoti Tarybą pareiškėjo prašymą atleisti pareiškėją nuo žemės mokesčio už žemės sklypus unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) iš naujo“ (b. l. 1-5).

Pareiškėjas skunde paaiškino, kad pateikė Tarybai prašymą nuo 2022 metų iki detaliojo plano sprendimų patvirtinimo atleisti pareiškėją nuo žemės mokesčio, skaičiuojamo už žemės sklypus unikalūs Nr. (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) Prašymą argumentavo tuo, jog Kauno miesto savivaldybės administracijos Nekilnojamojo turto skyrius 2022-03-18 raštu Nr. 60-6-207 pranešė, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-03-17 įsakymu Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“ organizuojamas (duomenys neskelbtini) ha žemės sklypo, skirto (duomenys neskelbtini) gatvei nuo (duomenys neskelbtini) upelio iki (duomenys neskelbtini) lanksto, detaliojo plano, patvirtinto Kauno miesto savivaldybės tarybos 2002-07-18 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl (duomenys neskelbtini) gatvės atkarpos nuo (duomenys neskelbtini) upelio iki (duomenys neskelbtini) lanksto detaliojo plano patvirtinimo“ keitimas. Šiuo raštu taip pat pranešta, kad pareiškėjo abu žemės sklypai patenka į planuojamą teritoriją. Pareiškėjui apribotos teisės naudotis žemės sklypais, tačiau žemės mokesčiai už šiuos žemės sklypus skaičiuojamas ir tai pareiškėjo nuomone nepagrįsta. Taryba 2023-02-07 Sprendimu pareiškėjo prašymo netenkino. Pareiškėjo nuomone 2023-02-07 Sprendimas yra nepagrįstas, neproporcingas, pažeidžiantis žemės sklypų savininko ir visuomenės poreikių pusiausvyrą.

Pareiškėjas nurodė, kad jis nuosavybės teise valdo du žemės sklypus: 1) kitos paskirties (duomenys neskelbtini) ha žemės sklypą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) *toliau – ir Žemės sklypas 1*), naudojimo būdas komercinės paskirties objektų teritorijos; 2) kitos paskirties (duomenys neskelbtini) ha žemės sklypą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) *toliau – ir Žemės sklypas 2, abu kartu – Žemės sklypai*). Dėl galimų projektų vystymo šiuose Žemės sklypuose

pareiškėjas pradėjo domėtis dar 2020 metais, tačiau tikslaus atsakymo nebuvo. Nurodė, kad kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės administraciją ir Tarybą, kad būtų atleistas nuo žemės mokesčio mokėjimo už šiuos du žemės sklypus, nes faktiškai jais naudotis negali. Taryba 2023-02-07 Sprendimu pareiškėjo prašymo netenkino, tačiau motyvų nenurodė. Nurodė tik, kad 2023-02-07 Sprendimas priimtas vadovaujantis Kauno miesto savivaldybės tarybos 2007-11-15 sprendimu Nr. T-575 patvirtintų Mokesčių lengvatų taisyklių (*toliau – ir Taisyklės*) 4 ir 13 punktais. Tačiau pareiškėjas dėl atleidimo nuo žemės mokesčio mokėjimo kreipėsi visai kitu pagrindu, nei nustatyta Taisyklėse, tačiau faktiškai klausimas dėl pareiškėjo nurodyto pagrindo net nebuvo svarstytas.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad pagal Lietuvos Respublikos Žemės mokesčio įstatymo (*toliau – ir Žemės mokesčio įstatymas*) 8 str. 3 d. savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti mokesį arba visai nuo jo atleisti. Valstybinės mokesčių inspekcijos Žemės mokesčio įstatymo komentaro (redakcija, galiojanti nuo 2021-02-12) 3 str. paaiškinta, kad savivaldybių tarybos savo sprendimais turi teisę mokesčio mokėtojams sumažinti žemės mokesį arba nuo šio mokesčio juos visai atleisti. Žemės mokesčio įstatymo 8 str. 2 d. 11 p. nustatyta, kad neapmokestinama žemė, patenkanti į Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytas teritorijas, nustatytas tenkinant viešąjį interesą Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytais atvejais, kai dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šiose teritorijose žemės savininkas netenka galimybės naudoti žemės sklypą pagal nustatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą (būdus). Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 6 str. 1 d. nurodoma, kad šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos patvirtintuose teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) žemės valdos projektuose. Pareiškėjo atveju žemės naudojimo būdo ribojimas susidarė priėmus sprendimą dėl teritorijos planavimo visuomenės poreikiams tenkinti. Pareiškėjo nuomone, žemės mokesčio dydis yra neadekvatus, o Taryba turėjo atsižvelgti į tai, kad pareiškėjas negali laisvai naudotis žeme pagal paskirtį dėl savivaldybės pradėto teritorijos planavimo visuomenės poreikiams tenkinti. Taryba, pareiškėjo nuomone, galėjo bent sumažinti Žemės sklypams taikomą mokesinį tarifą iki 0,01 proc. todėl pareiškėjo nuomone yra pažeistos jo teisės dėl Žemės sklypų apmokestinimo.

Kauno miesto savivaldybės taryba prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 38-43). Atsiliepime nurodė, kad pareiškėjas nuosavybės teise valdo Žemės sklypus. Pareiškėjas dar 2020 m. el. laišku kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės administraciją (*toliau – ir Administracija*) dėl susidariusios situacijos išaiškinimo ir galimai planuojamo jo žemės sklypų paėmimo visuomenės poreikiams. Į tokį pareiškėjo kreipimąsi 2020-02-20 Administracijos tarnautojas pateikė motyvuotą ir išsamų atsakymą. Nurodė, kad abu Žemės sklypai patenka į teritoriją planuojamą dėl Kauno miesto gatvės įrengimo, tuo tikslu planuojama, nors konkretūs sprendimai šiai dienai dar nėra priimti, pareiškėjo nuosavybės teise valdomus Žemės sklypus dalinai ar visa apimtimi paimti visuomenės poreikiams (gatvei). Tačiau, dar 2020 m. pareiškėjui buvo paaiškinta ir kas nustatyta Žemės įstatymo 46 str., apie sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pranešama Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui, kuris Nekilnojamojo turto registro nuostatų nustatyta tvarka Nekilnojamojo turto registre įregistruoja šį juridinį faktą. Būtent nuo sprendimo pradėti žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą įregistravimo Nekilnojamojo turto registre žemės sklypo savininkas neturi teisės jo perleisti, įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktinių teisių į šį žemės sklypą, taip pat neturi teisės šio žemės sklypo pertvarkyti (atidalyti, padalyti, perdalyti, sujungti). NTR išrašuose, pateiktuose paties pareiškėjo ankstesnio adm. ginčo b. Nr. AG1-170/09-2022, tokių žymų įregistruota nėra, atitinkamai jokie teisiniai draudimai disponuoti žemės sklypais pareiškėjui nėra iškelti.

Konstitucinio Teismo praktikoje konstatuota, kad savivaldybių biudžetai yra savarankiški, taip pat kad savivaldybių tarybos turi teisę nustatyti vietines rinkliavas, savo biudžeto sąskaita savivaldybių tarybos gali nustatyti mokesčių bei rinkliavų lengvatas. Konstitucinio Teismo praktikoje taip pat pažymėta, kad savivaldybės joms suteiktą diskrecijos teisę nustatyti vietinių rinkliavų lengvatas turi naudoti įstatymo nustatytose ribose (Konstitucinio Teismo 2005-07-08 nutarimas). Teismas pažymi, kad Sprendimo 3 p. nurodytos žemės mokesčio lengvatos taikymas nulemia žemės mokesčio mokėtojų materialiąsias pareigas mokėti žemės mokestį bei gauti tam tikro dydžio lengvatas. Taigi aplinkybė, kad, pagal Vietos savivaldos įstatymo 16 str. 2 d. 18 p. atsakovei nustatyta išimtinė kompetencija taikyti mokesčių lengvatas, nepaneigia reikalavimo savo kompetenciją įgyvendinti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.

Atsiliepime paaiškino, jog Taisyklės numato žemės mokesčių lengvatų suteikimo tvarką. Pareiškėjas į atsakovą kreipėsi prašydamas žemės mokesčio lengvatos suteikimo dėl tariamai suvaržomos jo teisės visa apimtimi disponuoti jam priklausančiais sklypais. Akcentuotina, kad lengvatos taikomos pagal Taisyklės ir tik esant Taisyklėse numatytiems kriterijams, kurių netenkinant mokestinė lengvata negali būti suteikiama. Pareiškėjo nurodomas pagrindas netgi nepatenka į Taisyklių reglamentavimą, o jam nepateikus papildomų duomenų pagrindžiančių jo teisę į lengvatos suteikimą atsakovas svarstė Taisyklių reglamentavimo kontekste.

Pareiškėjo teigimu, dėl pradėto detalios planavimo ir ruošimosi visą ar dalį pareiškėjo nuosavybės teise valdomų žemės sklypų paimti visuomenės poreikiams, pareiškėjas faktiškai neteko galimybės pagal paskirtį naudotis žemės sklypais, o tai neva tai suponuotų išvadą, kad žemės mokestis dėl šios aplinkybės už aukščiau nurodytus žemės sklypus, neturi būti skaičiuojamas. Su tokiais pareiškėjo argumentais taryba nesutinka, kadangi apmokestinimo žemės mokesčiu tvarką nustato Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymas. Vadovaujantis šio įstatymo 4 str., žemės mokesčio objektas yra fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausanti Lietuvos Respublikoje esanti privati žemė, išskyrus miško žemę ir žemės ūkio paskirties žemę, kurioje įveistas miškas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Žemės mokesčio įstatymo 6 str. 1 d. nustatyta, kad žemės mokesčio tarifas svyruoja nuo 0,01 procento iki 4 procentų žemės mokestinės vertės, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, o šio straipsnio 2 d. nustatyta, kad savivaldybės taryba iki einamojo mokestinio laikotarpio birželio 1 dienos nustato konkretų mokesčio tarifą, kuris galios atitinkamos savivaldybės teritorijoje kitą mokestinį laikotarpį, neviršydamas šio straipsnio 1 dalyje nustatytų ribų, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip. Savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti mokestį arba visai nuo jo atleisti (Žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 3 dalis).

Atsiliepime pažymėjo, jog iš paties pareiškėjo pateiktų nekilnojamojo turto registro išrašų akivaizdu, jog jokie daikto suvaržymai ar naudojimosi ir disponavimo teisės ribojimai nėra įregistruoti. Taigi nėra aišku kuo remiantis pareiškėjas laiko, kad jis neteko teisės disponuoti žeme ir kaip jo hipotetiniai argumentai dėl planuojamų statybų ar kitų investicijų žemės sklype siejasi su mokestine lengvata žemės mokesčiui. Nurodė, kad Taryba nėra atsakinga už architektų atsisakymą suteikti paslaugas pareiškėjui projektuojant vienokio ar kitokio pobūdžio projektus žemės sklypuose, atitinkamai tokie trečiųjų asmenų veiksmai ar jų paaiškinimai nei Žemės įstatymo, nei Žemės mokesčio įstatymo, nei Taisyklių prasme nėra pagrindas suteikti lengvatą žemės sklypų savininkams. O nesant teisinio pagrindo suteikti lengvatą pareiškėjui, to daryti nei Taryba, nei kas nors kitas, neprivalo.

Atsiliepime nurodė, kad įsiteisėjus Komisijos administracinio ginčo Nr. AG1-170/09-2022 sprendimui Licencijų, leidimų ir paslaugų skyrius 2022-11-08 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) paprašė pareiškėjo iki 2022-12-07 pateikti dokumentais pagrįstus duomenis apie asmens ir šeimos narių per laikotarpį nuo 2022-05-01 iki 2022-10-31 iš visų šaltinių gautas pajamas, Valstybinės mokesčių inspekcijos išduotą pažymą apie atsiskaitymą su Savivaldybės

biudžetu ir žemės mokesčio 2022 m. deklaracijos, gautos iš Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos, kopiją, papildomai telefonu 2022-11-29 buvo priminta, kad dar nepateikė prašomos informacijos. Negavus jokių duomenų iš pareiškėjo iki nustatyto termino, elektroniniu laišku 2022-12-28 pareiškėjas buvo informuotas, kad sprendimas dėl žemės mokesčio lengvatos bus svarstomas 2023-02-07 Savivaldybės tarybos posėdyje. Tarybos nuomone, pareiškėjas, gavęs minimą Licencijų, leidimų ir paslaugų skyriaus raštą, bei papildomai informuotas telefoninio pokalbio metu apie poreikį pateikti papildomus duomenis, pareiškėjas, siekdamas, kad jam būtų suteikta žemės mokesčio lengvata turėjo pateikti atsakovui dokumentus, įrodančius, jog jis turi teisę į tokią lengvatą. Taigi, nagrinėjamu atveju Kauno miesto savivaldybė, priimdama Sprendimą, galėjo remtis tik tais dokumentais, kurie jai buvo pateikti prieš priimant Sprendimą. Tarybos nuomone skundžiamas sprendimas priimtas tinkamai nustačius visus teisinę reikšmę turinčius faktus ir neprieštarauja teisės aktų reikalavimams, todėl jį naikinti pareiškėjo skunde nurodytais motyvais nėra pagrindo. Kadangi nėra pagrindo panaikinti skundžiamą sprendimą, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinį reikalavimą įpareigoti Kauno miesto savivaldybės tarybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo Prašymą gauti žemės mokesčio lengvatą.

Skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Byloje ginčas kilo dėl Kauno miesto savivaldybės Tarybos 2023-02-07 sprendimo teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus. Iš į bylą pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėjui nuosavybės teise priklauso du žemės sklypai: 1) kitos paskirties (duomenys neskelbtini) ha žemės sklypą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) naudojimo būdas komercinės paskirties objektų teritorijos, esantį (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini); 2) kitos paskirties (duomenys neskelbtini) ha žemės sklypą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) naudojimo būdas susisiekimo ir inžinierinių tinklų koridorių teritorijos, turto grupė – pramonės ir sandėliavimo žemė (b. l. 47–48).

Pareiškėjas 2022-06-14 prašymu „Dėl atleidimo nuo žemės mokesčio“ kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės tarybą. Pareiškėjas prašė nuo 2022 metų iki detaliojo plano sprendimų patvirtinimo atleisti pareiškėją nuo žemės mokesčio, skaičiuojamo už Žemės sklypus (b. l. 8-9).

Savivaldybė į pareiškėjo 2022-06-14 prašymą atsakė 2022-07-29 Sprendimu, kuriuo informavo, kad išnagrinėjo pakartotinį pareiškėjo 2022-06-14 prašymą atleisti nuo žemės mokesčio už Žemės sklypus ir, kad apie mokesčių lengvatų teikimo taisyklės pareiškėjas buvo informuotas Kauno miesto savivaldybės administracijos 2022-05-27 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) (adm. b. AG1-170/09-2022 b. l. 5).

Komisijos 2022-09-23 sprendimu Nr. 21R1-207 (AG1-170/09-2022) buvo panaikintas Kauno miesto savivaldybės administracijos Leidimų ir paslaugų skyriaus 2022-07-29 sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl atleidimo nuo žemės mokesčio“ ir Kauno miesto savivaldybės administracija buvo įpareigota pareiškėjo 2022-06-14 prašymą dėl atleidimo nuo žemės mokesčio mokėjimo, perduoti nagrinėti Kauno miesto savivaldybės tarybai (b. l. 87-96).

Kauno miesto savivaldybės administracijos Licencijų, leidimų ir paslaugų skyrius 2022-11-08 raštu Nr. 29-2-1490 „Dėl atleidimo nuo žemės mokesčio“ kreipėsi į pareiškėją nuroydamas, kad atsižvelgiant į Komisijos 2022-09-23 sprendimą Nr. 21R1-207 (AG1-170/09-2022) dėl pareiškėjo 2022-06-14 prašymo dėl atleidimo nuo 2022 metų žemės mokesčio mokėjimo, prašė iki 2022-12-07 Licencijų, leidimų ir paslaugų skyriui pateikti: 1) dokumentais pagrįstus duomenis apie pareiškėjo ir pareiškėjo šeimos gaunamas pajamas per laikotarpį nuo 2022-05-01 iki 2022-10-31 iš visų šaltinių; 2) Valstybės mokesčių inspekcijos išduotą pažymą apie atsiskaitymą su savivaldybės biudžetu; 3) žemės mokesčio 2022 m. deklaracijos, gautos iš Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos, kopiją (b. l. 82).

Kauno miesto savivaldybės administracijos Licencijų, leidimų ir paslaugų skyrius 2023-01-11 parengė Tarybai aiškinamąjį raštą „Dėl žemės mokesčio lengvatos“, kuriame nurodė, kad: 1) parengto projekto tikslai ir uždaviniai: Sprendimo priėmimas dėl B. C. prašymo atleisti nuo 2022 metų žemės mokesčio; 2) Siūlomos teisinio reguliavimo nuostatos. Sprendimo projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos, Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymais, Taisyklėmis ir Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriaus 2022-09-23 sprendimu Nr. 21R1-207 (AG1-170/09-2022). Į Savivaldybę kreipėsi B. C. su prašymu atleisti nuo 2022 m. žemės mokesčio mokėjimo. Prašyme nurodė, kad nuosavybės teise valdo du kitos paskirties Žemės sklypus. Licencijų, leidimų ir paslaugų skyrius 2022-11-08 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) paprašė pareiškėjo iki 2022-12-07 pateikti dokumentais pagrįstus duomenis apie asmens ir šeimos narių per laikotarpį nuo 2022-05-01 iki 2022-10-31 iš visų šaltinių gautas pajamas, Valstybinės mokesčių inspekcijos išduotą pažymą apie atsiskaitymą su Savivaldybės biudžetu ir žemės mokesčio 2022 m. deklaracijos, gautos iš Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos, kopiją, telefonu 2022-11-29 buvo priminta, kad dar nepateikė prašomos informacijos. Elektroniniu laišku 2022-12-28 pareiškėjas buvo informuotas, kad sprendimas dėl žemės mokesčio lengvatos bus svarstomas 2023-02-07 Savivaldybės tarybos posėdyje. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas neatitinka Taisyklių 4 punkte nurodytų kriterijų (gyvenamoji vieta – (duomenys neskelbtini) m., žemės sklypai nėra (duomenys neskelbtini) seniūnijoje ar kultūros paveldo vietovės teritorijoje, nepateikė žemės mokesčio deklaracijos kopijos, duomenų apie vidutines mėnesio pajamas, pažymos, kad neskolingas Kauno miesto savivaldybės biudžetui), Administracija atsakovei siūlė nesuteikti žemės mokesčio lengvatos už 2022 metus (b. l. 83-85).

Taryba 2023-02-07 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 str. 2 d. 18 p., Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo 8 str. 3 ir 5 d., Taisyklių 4 ir 13 p. ir vykdydama Komisijos 2022-09-23 sprendimą Nr. 21R1-207 (AG1-170/09-2022) nusprendė nesuteikti pareiškėjui 2022 metų žemės mokesčio lengvatos už Žemės sklypus (b. l. 7).

Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatyme nustatyta žemės apmokestinimo žemės mokesčiu tvarka (Žemės mokesčio įstatymo 1 straipsnis). Pagal Žemės mokesčio įstatymo 4 straipsnį, mokesčio objektas yra fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausanti Lietuvos Respublikoje esanti privati žemė, išskyrus miško žemę ir žemės ūkio paskirties žemę, kurioje įveistas miškas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Žemės mokesčio įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad savivaldybės taryba, siekdama, kad naujas konkretus mokesčio tarifas galiotų šios savivaldybės teritorijoje nuo kito mokesčio laikotarpio pradžios, naują konkretų mokesčio tarifą turi nustatyti iki einamojo mokesčio laikotarpio liepos 1 dienos, neviršydamą šio straipsnio 1 dalyje nustatytų ribų, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip. Jeigu, vadovaujantis šio įstatymo 10 straipsnio 4 dalimi, nuo kito mokesčio laikotarpio žemės mokesčio vertė nustatoma atsižvelgiant į naujai atlikto masinio žemės vertinimo rezultatus, kitą mokesčio laikotarpį galiosiantį naują konkretų mokesčio tarifą savivaldybės taryba gali nustatyti iki einamojo mokesčio laikotarpio gruodžio 1 dienos. Jeigu savivaldybės taryba per šioje dalyje nurodytus terminus nenustato naujų konkrečių mokesčio tarifų, kitą mokesčio laikotarpį galioja paskutiniai nustatyti konkretūs mokesčio tarifai. Žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti žemės mokesčių arba visai nuo jo atleisti.

Komisija pažymi, jog Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 18 punkte nustatyta, jog išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra sprendimai teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto sąskaita, sprendimų dėl sumokėtų mokesčių, rinkliavų (ar jų dalies) kompensavimo tvarkos nustatymo ir šių kompensacijų teikimo savivaldybės biudžeto sąskaita priėmimas, subsidijų ir kompensacijų skyrimo naujas darbo vietas

steigiančioms visų teisinių formų įmonėms tvarkos nustatymas atitinkamai keičiant savivaldybės biudžetą tais atvejais, kai lėšų tam nebuvo numatyta. Byloje nėra kvestionuojama savivaldos institucijai suteikta išimtinė kompetencija priimti sprendimus teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas, kurią įgyvendindamas subjektas turi diskreciją nustatyti lengvatų taikymo sąlygas. Pažymėtina, kad minėtos lengvatos turi būti ne tik aiškios ir visiems subjektams taikomos vienodai, bet ir realiai įgyvendinamos, padedančios optimaliausiu būdu realizuoti teisės aktų suteikiamas galimybes pasinaudoti mokesčine lengvata. Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punktas įtvirtina savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principą, reiškiantį, kad savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (*toliau – ir LVAT*) savo praktikoje yra nurodęs, jog administracinės institucijos diskrecijos teisė suprantama kaip galia, suteikianti administravimo subjektui tam tikrą veiklos laisvę priimant sprendimus, įgalinanti jį iš keleto teisiškai galimų elgesio variantų pasirinkti tą, kuris, jo nuomone, yra tinkamiausias (LVAT 2006-12-18 nutartis administracinėje byloje Nr. A415-2203/2006). Diskrecijos teisė neturi būti aiškinama kaip absoliučiai nemotyvuotas ir niekuo nesaistomas pasirinkimas (LVAT 2012-05-31 sprendimas administracinėje byloje Nr. A492-1570/2012). Diskrecijos teisė teisinėje valstybėje negali būti absoliuti, ja besinaudojantys subjektai yra suvaržyti bendrųjų teisėtumo principo reikalavimų ir kriterijų (LVAT 2007-03-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A14-231/2007, 2014-02-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A662-563/2014). Įgyvendindamos diskrecines galias viešojo administravimo institucijos, be kita ko, turi nepiktnaudžiauti joms suteiktais įgaliojimais, laikytis objektyvumo ir nešališkumo, lygybės prieš įstatymą ir proporcingumo principų (VAĮ 3 str., Europos Tarybos Ministrų Komiteto 1980 m. kovo 11 d. rekomendacijos Nr. 80(2) „Dėl administravimo subjektų diskrecinių galių įgyvendinimo“ 2 str.). Diskrecija turi būti pagrįdžiama objektyviais faktais bei bendraisiais teisės principais – įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, numatytais VAĮ 3 straipsnyje (LVAT 2013-03-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A492-596/2013). Konstitucinio Teismo praktikoje konstatuota, kad savivaldybių biudžetai yra savarankiški, taip pat kad savivaldybių tarybos turi teisę nustatyti vietines rinkliavas, savo biudžeto sąskaita savivaldybių tarybos gali nustatyti mokesčių bei rinkliavų lengvatas. Konstitucinio Teismo praktikoje taip pat pažymėta, kad savivaldybės joms suteiktą diskrecijos teisę nustatyti vietinių rinkliavų lengvatas turi naudoti įstatymo nustatytose ribose (Konstitucinio Teismo 2005-07-08 nutarimas).

Kauno miesto savivaldybės tarybos 2007-11-15 sprendimu Nr. T-575 patvirtintos Mokesčių lengvatų teikimo taisyklės nustato mokesčių lengvatų teikimo Kauno miesto savivaldybės biudžeto sąskaita tvarką (Taisyklių 1 punktas). Taisyklių 4 punktas nustato, jog fiziniams asmenims gali būti suteikiamos paskutinio mokesčio laikotarpio (pagal mokesčio deklaracijos duomenis) mokesčių lengvatos, jei minėti asmenys atitinka Taisyklių 4 punkte nustatytus kriterijus. Komisija pažymi, kad byloje nėra duomenų, jog pareiškėjas atitiktų bent vieną Taisyklių 4 punkte numatytą kriterijų mokesčių lengvatai taikyti. Pažymėtina, jog ir pareiškėjas skunde savo teisės į mokesčių lengvatą nekildina iš Taisyklių 4 punkte nurodytų kriterijų. Pareiškėjas skunde iš esmės argumentuoja, jog pareiškėjui priklausantys Žemės sklypai patenka į planuojamą teritoriją ir pareiškėjui yra apribotos teisės naudotis Žemės sklypais. Komisija pažymi, jog Žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 5 dalyje *expressis verbis* įtvirtinta, jog Žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje numatytos lengvatos taikomos atitinkamuose savivaldybių tarybų sprendimuose nustatyta tvarka. Tuo tarpu pareiškėjo nurodytos aplinkybės dėl to, jog Žemės sklypai patenka į planuojamą teritoriją nėra Taisyklėse reglamentuoti atvejai, kurių pagrindu pareiškėjui gali būti taikomos mokesčių lengvatos Taisyklių nustatyta tvarka.

Komisija taip pat pažymi, jog byloje pateikti Žemės sklypų nekilnojamojo turto išrašai su masinio vertinimo verte, iš kurių turinio matyti, jog jokie Žemės sklypų suvaržymai ar naudojimosi ir disponavimo teisės ribojimai Žemės sklypams nėra įregistruoti (b. l. 17–18; 47-48). Esant šioms aplinkybėms taip pat nesutiktina ir su pareiškėjo skundo teiginiu, jog jam yra ribojama teisė naudotis Žemės sklypais.

Komisija pažymi, jog jai, kaip administracinį ginčą nagrinėjančiai institucijai yra suteikiami įgaliojimai nagrinėti tik ginčus dėl teisės viešojo administravimo srityje. Komisijai nėra suteikti įgaliojimai vertinti ginčijamą aktą bei veiksmus (ar neveikimą) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, be to, Komisijai nėra suteikta teisė spręsti išimtinai politinių ar ekonominių klausimų. Nagrinėjamo ginčo aspektu Komisijai suteikta teisė tik nustatyti, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar aktas (veika) neprieštaruoja tikslams bei uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo atitinkamus įgaliojimus (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (*toliau – ir ABTĮ*) 3 str. 2 d.). Pažymėtina, jog byloje nėra keliamas klausimas dėl Taisyklių, kaip norminio teisės akto, teisėtumo. Komisijai tai pat nėra suteikta teisė vertinti norminių teisės aktų teisėtumą.

Komisija pažymi, jog byloje nėra ginčo dėl to, kad atsakovei pagal kompetenciją priklauso spręsti klausimą dėl žemės mokesčio lengvatų taikymo Žemės mokesčio įstatymo, Vietos savivaldos įstatymo ir Taisyklių nustatyta tvarka. Nagrinėjamu atveju 2023-02-07 Sprendime yra pateikti konkretūs teisiniai argumentai, kuriais remiantis atsakovė atsisakė tenkinti pareiškėjo prašymą dėl žemės mokesčio lengvatos taikymo, t. y. atsakovė remiasi Žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 3 ir 5 dalimis, Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 18 punktu ir Taisyklių 4 ir 13 punktais. Taigi atsakovė, vadovaudamasi jai suteikta diskrecijos teise, sprendama dėl žemės mokesčio lengvatos taikymo, vadovavosi ginčui aktualių teisiniu reglamentavimu bei faktinėmis ginčo aplinkybėmis.

Esant šioms aplinkybėms, sprendžiamas, jog pareiškėjo atsakovei pateiktas 2022-06-14 prašymas „Dėl atleidimo nuo žemės mokesčio“ buvo išnagrinėtas ir į jį pateiktas iš esmės pagrįstas atsakymas. Byloje nėra pagrindo teigti, jog atsakovė netinkamai išnagrinėjo pareiškėjo 2022-06-14 prašymą „Dėl atleidimo nuo žemės mokesčio“. Nenustačius savarankiškų pagrindų pripažinti 2023-02-07 Sprendimą neteisėtu, Komisija neturi pagrindo panaikinti minėtą administracinį aktą bei įpareigoti Tarybą pareiškėjo prašymą atleisti pareiškėją nuo žemės mokesčio už Žemės sklypus išnagrinėti iš naujo. Pareiškėjo skundas atmetamas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo B. C. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo ginčo šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Lionela Gelmanienė

Edvardas Jucius

